

A színpadi táruk és létesítményüzemeltetés

Az Eiffel Műhelyház és Próbacentrum nemcsak Európában, de szinte a világon egyedülálló színházi komplexum. A koncepció egységességét az adja, hogy az európai operaházak közül ugyan számos (London, Milánó, Bécs) rendelkezik műhelyházzal, itt azonban az üzemi funkcióval (gyártás és raktározás) jelentős közönségforgalmi funkció (színházi előadások, színpadi próbák, látogatóközpont) is párosul, ezzel önálló városrészé varázsolva a Kőbányai út 30. szám alatti terület először életre keltő egyharmadát.

Bánffy-terem

Az Operaház színpadával megegyező léptékű Bánffy-terem színpada egyszerre tölt be színházi, próbatermi feladatokat, valamint egyéb rendezvények befogadására is alkalmas. Teljes területe a nézőtérrel együtt 905 m². Az előadások igényeinek, illetve más terembérleti funkcióknak megfelelően percek alatt automatikusan nyitható és csukható, ötféleképpen variálható mobil nézőtérrel 416 látogató foglalhat helyet. Ezen túl a zenekari árokban további 144 ülőhely alakítható ki, így adja ki a terem 560 férőhelyes teljes kapacitását. Az angliai Audience Systems által gyártott nézőtér szerkezetét és a párnázott Stulwerk üléseket egy 5 fős, angol úriemberekből álló gyakorlott csapat szerelte össze egy hét alatt a Bánffy-terem nézőtérén.

A színpadtechnika részeként két egységből álló, 109 m²-es süllyeszthető zenekari árok, az operaházi forgó méretével megegyező, 11 méter átmérőjű gyűrűs forgószínpad, 6 db nézőtéri és színpadi világítási tartó, mozgatható világítási híd, színpadi felsőgépezet 20 db gépi díszlethúzóval és 11

A festőterem látványterven (KÖZTI)

sorba telepített, 40 db ponthúzóval került beépítésre, melyek vezérlése egy fixen telepített és egy mobil kezelőpulttól történhet. A feladatot három cégből álló SZIN-TEK konzorcium végezte: a Bosch Rexroth Kft. vezetésével a Színpad- és Emelőgéptechika Kft. és a Hidromatic Kft. Az Operaház új színpadtechnikájával részben megegyező színpadtechnika betanulása és használata jó főpróba arra az időszakra, amikor újra használatba veheti az intézmény az Operaház színpadát.

A konzolokra 68 db robotlámpa és 155 db, főként LED-es fényvető került beszerzésre. Csak a színpadi fénytechnikához megközelítőleg 13 kilométer vezetékét építettek be. A végleges hangtechnikai rendszer tartalma jelenleg közbeszerzés alatt áll, így a színháztermet a meglévő operai technológiával szerelték fel. De a színházi működést megkönnyítendő kiépült a teljes ügyelői hangrendszer, amelyet a 2020. március 9-i, nem hivatalos megnyitó előtti időszakban már tesztelni is lehetett.

Fotók: OPERA – NAGY ATTILA

Löwenrosen Károly asztalosműhely, beköltözés közben

Oláh Gusztáv festőműterem

A konténeres raktározás látványterve (KÖZTI), de végül a futódaru helyett négyutas targoncák mozgatják majd a konténekeket

Az épület által támasztott fizikai korlátok miatt a színpadtér felett nincs zsinórpadlás, így a díszlethúzókból kötött díszleteket nem lehet eltüntetni, felhúzni a színpadtérből. A színházterem multifunkcionalitását elősegítendő, a zsinórpadlás hiányának figyelembevételével beszerzésre került egy saját magát feltekerő Megascreen Tour vetítőfólia-rendszer, amely az előadások vetített háttereként és filmes vetítívászonként egyaránt hasznosítható. Kezelése egyszerű, és a színpadtér mélységében szinte bárhova áttelepíthető.

A Bánffy-teremhez kapcsolódó egyik újdonság, amely az épület adottságaiból ered, hogy a 7 db, négyfős szólístaöltöző egy oldalon, közvetlenül a színpadi bejáratoknál helyezkedik el. A csoportos öltözők, amelyek összesen 612 fő felkészülésére, átöltözésére alkalmasak, a színpadtól valamivel távolabb, de szintén együtt találhatóak, ez jelentősen megkönnyíti a közreműködő öltöztetőket, fodrászokat, kellékeseket és nem utolsósorban a művészek munkáját. Minden öltöző tágas, belső kialakításuk modern és letisztult. Általánosságban elmondható, hogy a színpadi terekben dolgozó kollégák elhelyezése is a színpad melletti üzemi folyosókra koncentrálódik, így előadás közben hatékonyan tudják végezni a munkájukat.

Zeneterem és Háziszínpad

A Bánffy-teremmel átellenben, a mozdonycsarnok túloldalán található a 406 m²-es, arany színben pompázó Fricsay Ferenc zenekari terem, ahol

négyféle, speciálisan kialakított, a terem falaira felszerelt hangvetítő panel, valamint a terem vonórúdaira rögzített mennyezeti hangvetők szolgálják a tökéletes hangzást. Emellett a kialakítás stúdió-szintű hangfelvételek rögzítését is lehetővé teszi. A zenekari terem szomszédjában a Hevesi-terem található, amely 430 m²-es területével a Műhelyház háziszínpadaként szolgál. Ide a díszletjelzéses próbák elősegítésére 3 tréger is beszereltünk. Az előbb említett termekbe és a színházterembe összesen közel 2000 db, a díszletgyártó műhelyünk által elkészített hangvetítő panel lett felszerelve.

Műhelyek, raktárak

A kelléktár egy impozáns méretű, 309 m²-es helyiségbe költözik, míg a hang- és világítási társzintén tekintélyes, 580 m²-es raktárhelyiségben tárolhatja értékes berendezéseit.

Az Opera összes gyártórészlege: három jelmezvarrodája, a parókaműhely, a jelmezfestő és a szcenikai műhelyek, a díszletfestők, szobrászok, a díszletasztalos- és díszletlakatos-műhely is beköltözik az Eiffel Műhelyházba, ahol az új szezonra a legtöbb műhelyben a meglévő géppark mellett már új gépek fognak hadrendbe állni. Az intézmény jelmezvarrodái eddig a városban szétszórva működtek, most először nyílik lehetőség az egy helyen történő munkára, ez is könnyíti a műhelyek kooperációját.

Az Opera szcenikai műhelyei nagyrészt az Operaházból, illetve a mellette lévő ingatlanokból költöztek át 2017-ben az ideiglenes helyükre, és most,

három év elteltével végre elfoglalhatják új helyüket. Az operaházi műhelyek sajátos, romantikus hangulatuk után ipari, modern, alapterületükben jóval tágasabb területet kapnak. A közös munkát segíti, hogy mind a négy műhely egymás mellett van, sőt még az Opera életében eddig nem ismert összeszerelő csarnokot is kaptak, ahol a készülő díszletek első összeállítása, próbája történik.

Az épület fő funkciói közé tartozik a raktározás is. Ezt a feladatot legnagyobb mértékben az épület egyik büszkeségének tekinthető ún. óriásraktár látja el, mely valóban impozáns a maga 3300 m²-ével és a hozzá kapcsolódó 200 m²-es manipulációs térrel. Ebben a raktárban terveink szerint 180 db 30 lábás konténerben fogjuk tárolni az Opera csaknem 130 repertoár-előadásának díszleteit és kellékeit. Emellett a maradék 70 konténer tárolására és a műsoron lévő díszletek aktív tárolására a Bánffy-terem színpada mögött egy 1470 m²-es ún. Nagyraktár található, ahol jelenleg, a konténekek beszerzéséig, ideiglenes, fakkos díszletraktározási rendszert használunk. Nagy kihívást jelentett egy az Opera életében eddig nem alkalmazott konténer-tárolási rendszer kialakítása, amelyhez komoly logisztikai szervezés tartozik. A konténekek házon belüli mozgatását egy négyutas targonca fogja mozgatni az épület raktárai között. A színházak közötti szállítást a konténekek le- és felemelésére alkalmas tréler fogja megoldani, amely a pakoláshoz az épület két kamionbejárájánál tud beállni. A gyártóműhelyek, a jelmezraktár, a központi anyagraktár munkáját megkönnyítendő további gyalogkíséretű targoncák, homlok- és oldalvillás targoncák fogják segíteni. Az egész rendszer működését egy ezekre a funkciókra fejlesztett, egyedi logisztikai szoftver fogja szervezni, számon tartani és irányítani.

Jelmeztár

A jelmeztár egy minden eddiginél korszerűbb és nagyobb, a főépülettől külön álló, 1200 m²-es csarnoképületben kap helyet, ahol az Operaház felbe-

Nagy konténerraktár

A varroda átköltözés előtti állapotban

esülhetetlen értékű, közel 200 ezer darabos jelmezállományának archiválódó, kevésbé játszott jelmezeit a speciális, kétszintes tömör tárolási rendszerben biztonságosan meg lehet őrizni, és a régóta érlelődő jelmezkölesönzés is megvalósulhat, továbbá az Operaház mellől kiköltöző kalapos- és cipésműhely is itt kap helyet.

A jelmeztár közvetlen szomszédságában található az előkészítő folyamatokhoz szükséges helyiségek, ahol professzionális (ipari) és háztartási műszaki eszközök állnak majd rendelkezésre a jelmezek tisztításához, vasalásához, karbantartásához és esetleges javításához.

Üzemeltetés

Az épületüzemeltetés vezérlése a jelmeztárral szomszédos épületben talált otthonra. Ide érkeznek és innen mennek tovább a közművek, itt található a központi anyagraktár és a gondnokság, gépészek, elektrikusok, takarítók, kertészek irodái, tartózkodói. A létesítményen belüli nagy távolságok hatékony áthidalásához kollégáink elektromos rollereket, kerékpárokat és golfkocsit is használnak majd.

Üzembevétel

Az Eiffel Műhelyházat több ütemben vette birtokába az Opera. Az első említést érdemlő ezek közül a 2019 tavaszán megtartott 100 napos próbaüzem volt, amely rendkívül hasznosnak bizonyult mind a tervezőknek, kivitelezőknek, mind pedig a felhasználóknak a még befejezésre váró részek megvalósításánál. A három hónap alatt a művészek megtapasztalhatták az új játszóhely adottságait, akusztikáját, térarányait. A művészek mellett a színpadi műszak és az intézmény üzemeltetése számára is betanulási periódus volt, így az idei márciusi befejezésig eltelt egy évben még pótolni, módosítani lehetett az esetleges hibákat, hiányokat. Egyes funkciók a

Házy Erzsébet büfé

Fotó: OPERA - NAGY ATTILA

Az óriásraktár, még üresen

gördülékenyebb működés miatt helyet cseréltek. Emellett a létesítmény-üzemeltetés, amely az ehhez kapcsolódó rendszer beépítésétől kezdve készül ennek a modern épületnek a kezelésére, szintén ekkor szerezte első gyakorlati tapasztalatait arról, hogy milyen további előkészületekre, kompetenciákra lesz szükség az épület működtetéséhez. Mivel az

Operaházban és az Erkel Színházban nincsen épületautomatikai rendszer, ezért ennek megismerése, betanulási folyamata is elkezdődhetett.

Képzéseken veszünk részt, járjuk az épületet, keressük a potenciális hibalehetőségeket, hogy már a kezdeti szakaszban javíthassuk őket. Az elektromos áramellátás és a tűzoltórendszer üzemeltetéséhez külön vizsgára van szükség.

2019 novemberétől az építőipari kivitelezéshez kapcsolódó egyéb feladatokból a díszlet- és jelmezkészítő műhelyekben dolgozó kollégák, valamint a színpadi terek dolgozói is komoly részt vállaltak, így a munkatársaink egy része már hónapok óta ismerkedik az épület adta lehetőségekkel.

A beköltözés március elején kezdődött meg, és a tervek szerint júliusra fog befejeződni. A díszítőket, kellékeseket, világosítókat, hangosítókat és gondnokságot követően május elején elkezdődik a díszlet- és jelmezkészítő műhelyek áthelyezése is. A költöztetésből a gondnokság annak teljes létszámával kiveszi a részét. Elsősorban az eszközök mozgatásában, logisztikában, a munkaterületek kialakításában, berendezésében lesz szerepünk.

Vágó Gábor

műszaki igazgató

Magyar Állami Operaház

Kodály Zoltán park a 301,006 pályaszámú, 1913-ban gyártott gyorsvonati mozdonyal. A védett műszaki emlék hiányzó alkatrészeit fémből készítik el, a jelenlegi ideiglenes fapótlások helyett.